

Gyanús leszek a szülőföldemen

A szatmár-beregi első gyűjtésemén fehérgyarmati rokonaimnál megszállva a húsvéti szokások megörökítésén fáradoztam. Tíz éve még magam is a locsolkodó pulyák csapata vagy bandája tagjaként jártam a gyarmati utcákat. Sok helyen – ahová mint gyűjtő megjelentem – korábban már locsolódó legénykeként megfordultam. Igazi élmény volt számomra. Nem kis része van ennek az élménynek abban, hogy végül nem az irodalom vagy a történelem, hanem a néprajz vonzása ragadott magával. Fehérgyarmat kisnemesi közösség volt. Lakóinak nagyobb része református. Négy fiatornyos, zsindelyes, karcsú tornyú műemléktemploma korai alapokon nyugszik, s még *az én időmben* (harmadik, negyedik elemista koromban, az iskolák államosításáig) szigorú rend jellemezte az iskolát: reggel istentisztelet, ezt követően az első órán közös imával és dicséret éneklésével indítva kezdtük a napot.

Édesapám a szamoszegi tanító házaspár fia volt, akik negyven évig szolgáltak. Édesapám közgazdasági egyetemet végzett és a családi archívumban lévő indexében Teleki Pál, Fodor Ferenc, Cholnoky Jenő, Czettler Jenő, Györffy István és mások aláírását őrzi. Arról volt nevezetes, hogy szülőföldjén éppen a nagy gazdasági válság idején szervezte meg azt a hitelintézetet, amely a kisgazdáknak, parasztoknak nyújtott kedvező kulcsú hitelt, olykor segínyt, hogy családi gazdaságaik elindulhassanak a kibontakozás, megerősödés útján. Közjóléti Szövetkezetnek hívták. Később emiatt reakciónak minősítették. Édesapám azonban Fehérgyarmat-Mátészalka térségében akkor és később is mindig közkedveltségnek és megbecsülésnek örvendett.

Igen ám!

Volt egy félresikerült fia: én.

Ez a fiú néprajzi tanulmányokra adta a fejét az egyetemen és szülőföldjén merészkedett húsvéti locsoló verseket, tojásfestési technikákat, böjti és ünnepi étkezést és az ezek szokásrendjét megörökíteni.

Anekdoták néprajzosokról 46. Gyanús leszek a szülőföldemen

Írta: Szabó László

2011. június 29. szerda, 19:29 - Módosítás: 2018. április 03. kedd, 20:14

Ez a fiú nagyszombat hajnalban megjelent a gyarmati katolikus templom előtt és az ételszentelésre váró asszonyokat, lányokat sorra fotózta.

És másnap már mindenki tudta Gyarmaton, hogy a Debrecenbe költözött Szabó Laci fia mindenkit lefotóz az ÁVÓ számára, aki szentelményt visz kosarában a templomba.

Kikérdezi őket.

Ki tudja mi lesz a vége?

De hogy jó nem sül ki belőle, az biztos.

Nem is gondolták volna, hogy ez a jámbor ember ilyen fiat nevel.